

Sociaal Jaarverslag 2020 en 2021

1. Inleiding

De jaren 2020 en 2021 waren voor de Beweging van Barmhartigheid een periode van stille transitie. Door corona kwamen de meeste activiteiten van de Beweging stil te liggen, althans de activiteiten die bestonden uit bijeenkomsten. Een beperkt aantal, meer kleinschalige activiteiten kon in de periodes tussen de coronagolven nog wel doorgaan. Enkele andere activiteiten werden in digitale vorm gerealiseerd, zoals webdebatten en de vergaderingen van bestuur en enkele werkgroepen.

Het waren echter geen jaren van stilstand, integendeel. De Beweging van Barmhartigheid heeft de periode van stilte gebruikt om een aantal zaken op bestuurlijk en secretarieel niveau te vernieuwen, de samenwerking met verwante organisaties en relaties te verdiepen, een nieuwe website in te richten en nieuwe activiteiten voor te bereiden. Er was ook verandering in de bezetting van het bureau. In januari 2021 fuseerden de Beweging van Barmhartigheid en het Handvest van Compassie, om zo een sterkere organisatie en breder draagvlak te realiseren. Mede als gevolg hiervan waren er in de jaren 2021 en 2022 enkele personele wisselingen in het bestuur. Er zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe bestuursamenstelling die in het voorjaar van 2022 ingaat. Dit maakt dat we nu, in het begin van 2022, met optimisme vooruit kunnen zien naar een nieuwe periode, waarin het grotendeels stilgevallen programma van activiteiten weer kan worden opgepakt. De Beweging kan samen met anderen het werk aan haar doelstelling voortzetten: aandacht geven aan de kracht en waarde van barmhartigheid in persoonlijke levens, op het werk en in de samenleving; zichtbaarheid geven aan daden van compassie; inspireren en toerusten van mensen om barmhartigheid handen en voeten te geven; samenbrengen van mensen rondom thema's van compassie.

2. Activiteiten

Fysieke bijeenkomsten

In verband met corona kon een aantal geplande activiteiten geen doorgang vinden: dit gold met name voor de landelijke dag over oordelen (29 november 2020), een meditatie-training met Frits en Jetty Koster (december 2020), het programma Passie voor Compassie, de leerroute barmhartigheid en de serie bijeenkomsten Kunst en Barmhartigheid. Eén bijeenkomst van deze laatste reeks kon gelukkig nog wel doorgaan: de dag 'De Kunst van het Horen' (11 december 2021). De veertig deelnemers waren merkbaar blij dat een fysieke bijeenkomst eindelijk weer mogelijk was en ze door lezingen en in workshops stil konden staan bij de betekenis van 'luisteren' voor een levenshouding van barmhartigheid. Een verslag is terug te vinden op <https://www.barmhartigheid.nl/de-kunst-van-het-horen-een-warm-bad/>.

In 2021 startte de Beweging bovendien een nieuw initiatief, namelijk avonden met 'De Vrije Ruimte' (30 juni 2021 en 15 november 2021). Het zijn avonden zonder vast programma en zonder agenda, waarin mensen van en rond Beweging de ruimte nemen om elkaar 'daadwerkelijk te ontmoeten en kennis-te-maken'. De avonden voorzien in een behoefte en worden in 2022 voortgezet: ze leiden tot boeiende groepsgesprekken en inspirerende, vrije uitwisselingen rond tal van thema's.

De werkgroepen Barmhartigheid en Onderwijs en Barmhartigheid en Zorg hebben in 2020 en 2021 geen eigen activiteiten ontplooid. Wel zijn door de leden enkele activiteiten georganiseerd voor het programma van Kloosterhotel Zin, waar deze thema's ook aandacht krijgen en programma's worden aangeboden rond Compassie in de Zorg en Compassie in het Onderwijs. Eveneens is in 2020 het programma rond 'menslievende zorg' afgerond (zie verderop).

Onder leiding van Kirsten Timmer is in 2021 een nieuw initiatief gestart: compassie en onderwijs. Sinds juni 2021 hebben twee groepen online enkele verkennende gesprekken gevoerd over compassie en onderwijs in theorie en in de dagelijkse praktijk. Deze gesprekken worden in 2022 voortgezet. Deelnemers komen uit de onderwijswereld (WO, HBO, VO en BO)

De uitreiking van de jaarlijkse Compassieprijs kon vanwege corona in 2021 niet doorgaan. We hebben voorbereidingen getroffen voor een nieuwe editie in het najaar van 2022 rond compassie-projecten in het onderwijs.

Digitale activiteiten: web-debatten

Tijdens de coronacrisis hebben we gebruik gemaakt van de digitale mogelijkheden om zichtbaar te zijn voor onze volgers en hen op afstand te ontmoeten. De Beweging van Barmhartigheid heeft een serie van zes web-debatten georganiseerd over thema's van

een betere, menselijker, barmhartiger samenleving. In de debatserie kwamen uiteenlopende onderwerpen aan bod: de economie, het milieu/het klimaat, de zorg en wat we zouden kunnen doen om de ontwikkeling naar een mooiere samenleving te versnellen. Het was een debatserie zónder politici, wel met denkers en wetenschappers. Na afloop formuleerden we aanbevelingen voor de politiek. De volgende personen gaven een inleiding op een van de debatten: Paul Verhaeghe (Universiteit Gent), Jan Terlouw (voormalig minister, voormalig commissaris van de koningin), Matthijs Schouten (ecoloog, filosoof), Hilde Kieboom (Sant'Egidio Antwerpen), Roek Lips (platform Nieuwe Leiders). Van deze debatten zijn verslagen terug te vinden op de website: <https://www.barmhartigheid.nl/?s=webdebat>

De regiokringen

De regiokringen zijn een waardevolle aanvulling op de landelijke programma's. Ze ontstaan wanneer betrokken mensen zich in hun eigen stad of regio willen verbinden rond een programma van barmhartigheid. Op gezette tijden komt een kring bij elkaar voor een goed gesprek in goed gezelschap. Verschillende vormen van ontmoeting zijn mogelijk, zoals een lezing, een film, een thematische wandeling, een praktijkcasus. Mede door corona zijn de regionale activiteiten in de verslagperiode beperkt geweest. De regio Tilburg heeft het programma tijdelijk onderbroken, in de steden Utrecht en Amsterdam is sprake van slapende kringen. Alleen de regiokring Vught/Den Bosch heeft in 2021 door kunnen gaan met regelmatige bijeenkomsten, meestal ingeleid door een van de kringleden en vooraf gegaan door een maaltijd van soep en broodjes. kwam afgelopen jaren enkele malen samen in Kloosterhotel ZIN. De groep startte in september 2021 met het jaarthema 'het achtste werk van barmhartigheid', oftewel de zorg voor een leefbare aarde en een duurzaam klimaat. De regio-avonden werden door gemiddeld 15 tot 20 deelnemers bezocht en leidden tot inspirerende uitwisselingen.

Communicatie

In de informatievoorziening naar de achterban van de Beweging is het accent verlegd van 'op papier' naar digitaal. De inspiratiekrant die enkele malen per jaar werd uitgebracht is begin 2020 stopgezet. Daarvoor in de plaats is er nu een veel uitvoeriger, geprofessionaliseerde website. Na een aantal maanden voorbereiding ging deze nieuwe website in mei 2021 online. Vanuit de website wordt een tweewekelijkse digitale nieuwsbrief rondgestuurd aan een volledig vernieuwd adressenbestand (begin 2022 bestond dit uit 1700 emailadressen van belangstellenden). Enkele toegewijde vrijwilligers hebben samen met het bestuur veel werk en tijd geïnvesteerd in de nieuwe inrichting van de website en nieuwsbrief. We zijn blij dat deze beantwoorden aan de verwachtingen, we ontvangen veel positieve reacties van volgers en samenwerkingspartners over onze verbeterde communicatie.

Op communicatie-gebied blijven er uiteraard nog diverse uitdagingen, zoals een voldoende brede bezetting van de webredactie (die geheel uit vrijwilligers bestaat) en een goede omlijsting van de website met social media als facebook en twitter (op dit gebied hebben enkele pilots plaatsgevonden). Het blijft op sommige vlakken nog wat zoeken naar de juiste vormen en accenten in de communicatie. De site is opgezet voor externe belangstellenden en betrokkenen. Om tegelijk een goede interne communicatie te onderhouden richting de actieve vaste leden en vrijwilligers van de Beweging is een ander aandachtspunt. Er blijft ook sprake van enige kwetsbaarheid in de communicatie, omdat deze afhankelijk is van een relatief klein team dat er veel tijd in stopt.

3. Partners en vaste samenwerkingsverbanden

Fraters CMM

Het bestuur van de Beweging heeft een jaarlijks overleg met het Provinciaal bestuur van de Fraters CMM. De laatste bijeenkomsten waren gewijd aan: alledaagse barmhartigheid; elitarisme en laagdrempeligheid; de verbindende kracht van muziek.

Kloosterhotel ZIN

Kloosterhotel ZIN en de Beweging van Barmhartigheid hebben dezelfde wortels, beide zijn ze door de Fraters opgericht om hun spiritualiteit in een maatschappelijke organisatie in te bedden en uit te dragen. Er bestaat een goede samenwerking tussen ZIN en de Beweging – het kloosterhotel is een thuisbasis voor veel van onze activiteiten. Er zijn ook raakvlakken in de inhoudelijke programmering, bijvoorbeeld op het gebied van compassie in de zorg en in het onderwijs en rond initiatieven als kunstprogramma's. In de alledaagse omgang hebben we aandacht voor elkaars werk en missie en proberen we stimulerend ten opzichte van elkaar te zijn.

Handvest voor Compassie

Na enkele verkennende gesprekken op bestuurlijk niveau zijn we in oktober 2020 tot het principebesluit gekomen van een samengaan van het Handvest voor Compassie met de Beweging. In januari 2021 is deze samenwerking geformaliseerd met toetreding van drie bestuursleden van het Handvest voor Compassie tot het bestuur van de Beweging. Vanaf dat moment vormen we één organisatie onder de naam Beweging van Barmhartigheid. In het Engels handhaven we de naam Charter for Compassion Netherlands als uitdrukking van onze verbondenheid met dit wereldwijde netwerk. De afwegingen en afspraken rond de fusie zijn te lezen op de bestuurspagina van de website: www.barmhartigheid.nl/bestuur/.

Een bestuurlijk overleg met het Charter for Compassion en zijn executive director Marilyn Turkovich vond plaats in januari 2021. Het Comité van Aanbeveling van

het Handvest voor Compassie is meegegaan naar de Beweging van Barmhartigheid. Dat zijn: rabbijn Awraham Soetendorp, Rosita Steenbeek, Funda Mújde en Bright o'Richards.

Daarnaast bracht het Handvest voor Compassie ook de landelijke Compassieprijs (sedert 2010) mee.

NieuwWij

Al voor 2020 bestond er een samenwerkingsverband tussen de Beweging van Barmhartigheid en stichting NieuwWij voor het verzorgen van compassiecolleges; ook een derde partner was hierbij betrokken, de stichting Spiritualiteit Even Anders, die financiële ondersteuning bood. De samenwerking tussen deze drie organisaties resulteerde in 2020 in het programma 'menslievende zorg'. Dit heeft diverse resultaten opgeleverd, onder meer een video over de sociale benadering van dementie (www.barmhartigheid.nl/nieuw-project-menslievende-zorg/) en interessante interviews (www.barmhartigheid.nl/hein-stufkens-gelukkig-dementeert-de-liefde-niet/).

Stichting Spiritualiteit Even Anders

De samenwerking met de Stichting Even Anders is in de verslagjaren intensiever geworden. Even Anders wil de traditionele rol van fonds ontstijgen en een actieve bijdrage leveren aan gezamenlijke activiteiten. Wij zijn hierover enthousiast en werken samen aan een concreet programma voor 2022.

Apostolisch Genootschap

In de verslagperiode is er enkele malen contact geweest met dit kerkgenootschap; er is over en weer erkenning voor elkaars missie en opvattingen en we gezamenlijke mogelijkheden om initiatieven rond barmhartigheid uit te dragen. De pandemie vormde een belemmering om de gemeenschappelijke plannen meteen uit te werken, maar begin 2022 is het overleg hierover voortgezet.

Eén Land Eén Samenleving

Ook de contacten met de organisatie Eén Land Eén Samenleving zijn tijdens de pandemie stil komen liggen, maar de Beweging van Barmhartigheid hoopt in de komende tijd opnieuw een concrete samenwerking te ontwikkelen om gespreksinitiatieven rond tolerantie en diversiteit te bevorderen.

4. Bureau en bestuur

Het bureau van de Beweging

Op het bureau zijn er enkele ingrijpende mutaties geweest. In 2020 namen we afscheid van Henk Jan Hoefman, die tot 2019 voorzitter van de Beweging was en op het bureau nog enkele coördinerende taken had. Ook bureaumanager Willy Gardien nam in het voorjaar van 2021 afscheid. Enkele maanden is het secretariaat van de Beweging daardoor niet bezet geweest, wat helaas tot een achterstand heeft geleid in enkele administratieve processen en de ondersteuning van bestuur en communicatie. Per 15 november 2021 is een nieuwe bureaumanager, Brigitte van der Heijden, in dienst getreden van de Beweging.

Het bestuur

Op 1 januari 2020 bestond het bestuur uit:

- Johan Willemse, voorzitter (sinds juli 2019)
- Wilfried Gradus, penningmeester
- Broer Huitema
- Janine Mutsaers

Er was een vacature voor de functie van secretaris. Als gevolg van de hiervoor vermelde fusie met het Handvest van Compassie werd het bestuur uitgebreid.

Op 31 december 2021 bestond het uit:

- Johan Willemse, voorzitter
- Wilfried Gradus, penningmeester/ secretaris
- Broer Huitema
- Carola Mokveld
- Gerthe Lamers
- Astrid Gravebeek

Enkele mutaties in de bestuurssamenstelling zijn in de loop van het voorjaar 2022 voorzien.

Sprekend over bestuur en organisatie kunnen we niet onvermeld laten dat de historische oprichter van de Beweging en lange tijd adviseur van het bestuur, frater Wim Verschuren, de eerste voorzitter van de Beweging en op de achtergrond nog bij tal van activiteiten betrokken, in december 2020 aan corona overleed. Bij zijn uitvaart op 2 januari 2021 waren meer dan 900 mensen digitaal aanwezig, waaronder veel leden en

betrokkenen van de Beweging van Barmhartigheid. We gedenken hem in dankbaarheid, zie ook: <https://www.barmhartigheid.nl/in-memoriam-wim-verschuren-2/>.

Johan Willemse,
Vught, mei 2022